

Rosemary Jenkinson

V dvoje pot je krajša

Pogledam proti svojemu potniku. Srkajoč lovi zrak, ko da se mu je sapnik zožil na premer slamice.

»Ste v redu?« vprašam.

»Saj bo,« zapiska.

Nisva več daleč od njegovega hotela. Garmin pravi, da naslednja ulica levo. Še vedno slišim nemir v njegovih prsih.

»Bi me lahko – peljali v bolnico?« zatikajoče šepne.

»Ste sigurni?« vprašam.

Res grdo kašlja, suho, v pest, izdihuje skozi ozko cev med prsti. Kot da bi mu pljuča hotela splezati po prsih v grlo in ... ko potegne roko stran, so njegove ustnice skoraj bele, na prstih pa je rdeča kri.

Pretresen sem in takoj pritisnem na zavoro.

»Greva,« mu rečem in naredim obrat za 180 stopinj.

Petnajst minut nazaj je bilo to tipično junijsko jutro. Taksi sem zapeljal pred čedno hišo z velikim vrtom in v svežem dežju zavohal španski bezeg. Vsaj ena fura brez problemov, sem pomislil, ker, verjemite mi, nekatere moje stranke so popolnoma utrgane in tako nažgane, da vidijo trojno, ne dvojno! Ko bi jih vi videli – samo da gre sonce dol, pa se ti vampirji in volkodlaki pridejo zabavat, ko gre sonce gor, pa samo vuš! In že jih ni več. Kot bi jih odcopral. Kakor koli, danes bo moj edini problem promet, sem si rekel.

Čez nekaj časa so se vhodna vrata odprla in ven je stopil moški. Obrnil se je in poljubil ženo, ki je jokala in ga objemala, on pa je bil neomajen, nepopustljiv. Komaj sem čakal, da se bo premaknil. Če bi taksisti lahko vklopili taksimeter pred vsakim slovesom, bi bili že zdavnaj magnati.

Najprej sem pomislil, da se odpravlja na delo v tujino. Ko pa sem šel odpret prtljažnik in potežkal njegov kovček, sem takoj videl, da je premajhen za res dolgo pot. Tipično, vem, ampak če voziš taksi, si ne moreš kaj, da ne bi poskušal ugibati in si vnaprej ustvariti zgodbo svojih strank. Nenehno srečuješ ljudi v gibanju in tiste, ki so prileteli iz eksotičnih krajev. Saj ne rečem, večina ni bila dlje od Ibize in so videti kot steklenice mleka tudi po vrnitvi, ker na potovanju niso videli drugega, kot to, kako izgledajo nočni klub od znotraj. Ampak si vseeno

ne moreš kaj, da ne bi pomislil, da je v lajfu še kaj več. Stalno me preganja zoprni občutek, da gre življenje mimo mene. Samo ne, ne razumite me narobe. Belfast se je zelo spremenil, ampak če si rojen tukaj, si nekako nagnjen k temu, da si kot Titanik in samo to čakaš, da bi ob prvi priložnosti zviznil drugam.

V glavnem, bilo je zelo čudno, da ga nisem peljal na letališče. Dispečer mi je napisal, naj ga peljem direkt v hotel na jugu Belfasta.

Končno je sedel na sovoznikov sedež. Fino, ker imam raje, da se ljudje usedejo zraven mene in lahko čvekamo. Večina se jih sicer počti zadaj, kot da sem njihov šofer. Ampak v irščini imamo staro reklo, ki pravi *v dvoje pot je krajša*, kar pomeni, da hitreje mine, če se imaš z nekom fino.

Ta moški pa mi je komaj namenil pogled. Star približno štirideset, temnih las z nekaj srebrnimi lisami, suh, živčen.

»Ste se pa težko poslovili,« sem mu rekel.

»Zelo,« se je zasmel. Glas je imel preveč šepetav za človeka njegovega videza. Roke je imel nežno prekrižane v naročju kot peruti.

»Južni Belfast? To pa ni ravno daleč za počitnice,« sem se pošalil.

»Ne grem na počitnice,« je rekel. »Nekaj grem delat, za štiri teden, dokončat nekaj, kar naj bi že zdavnaj.«

V naročju je imel kup natipkanih listov, spetih v registrator. To, kako ga je božal – kot bi se dotikal svete relikvije. Ali celo ljubimke.

»Če bom dokončal,« je rekel, »bom lažje dal denar za ženo in otroke.«

Bogve, kaj bi to lahko bilo, a sem se vseeno odločil, da ga ne bom prekinil in ga pustil, naj mi sam pove. Čeprav se je trudil, da bi opravičil, kar namerava, karkoli že je to bilo, je bilo očitno, da bo gotovo počel zaradi lastnega zadoščenja.

»Zelo imam rad svoje,« je rekel, »ampak če jih vzamem s sabo, ne bom nikoli nič končal. Ja, vem, da je sebično, ampak ...«

»Vas lahko razumem.«

»Ne, me ne morete, ampak že v redu,« je skomignil. Jedek kašelj ga je grebel po grlu.

Dlani je imel sklenjene. Tesno stisnjena palca je vrtel tako močno, da sem v hipu pomislil na telesi, ki se drgneta v zanosu seksa. Zalotil sem se, da vozim hitreje, kot bi me gnala njegova stiska, da pride čim prej do hotela.

»Vse bo v redu,« sem mu rekel.

»Upam,« je rekel.

Ustavila sva se pri semaforju ob divjih makih, ki so rasli vzdolž opečne stene. Pogledal sem proti njemu in opazil njegova šibka ramena in to, kako ga vsake toliko nekaj spreleti kot vetrič. Nekako nisem mogel odvrniti pogleda od njega.

Samo sedel je, zasanjanih oči, z vekami, povešenimi od utrujenosti, še zmeraj pa dovolj čuječ, da je eno oko obrnil proti meni, da se je srečalo z mojim, pri čemer ni obraza premaknil niti za centimeter. Dober skrivni opazovalec je, me je prešinilo.

»Kaj je?« je vprašal. »Vam izgledam bolan?«

»Kje pa. Izgledate mi kot milijon dolarjev. Zelen in zmečkan.«

Oba sva se zarežala. A ni to taksistova naloga, da polepša človeku dan s kakšnim vicem?

Kmalu zatem je začel kašljati kri.

In že drviva v bolnico. »Kmalu bova,« ga pomirim.

Nekaj hoče reči, a mu pljuča izbruhnejo kot vulkan. Grozno je.

Drvim po stranski ulici, gas do daske, zapeljem čez robnik, da se izognem avtu, ki z zadkom moli na cesto. Vem, da ga zaradi sunkovite vožnje vse boli, ampak saj je itak že napol sesut.

Gas po Grosvenor Road, in, aleluja, končno zagledam kip kraljice Viktorije pred Kraljevo bolnišnico in zapeljem na dovoz za rešilce.

Glava mu pade naprej, ko pritisnem na zavoro.

»Hitro!« zavpijem vratarju. »Ne more dihati.«

Skozi vrata pritečeta reševalca in mu natakneta kisikovo masko. Medicinski sestri zdrdram vse, kar vem o njem, s pametnega telefonu v taksiju preberem njegovo ime, naslov in telefonsko cifro. Sestra me pogladi po roki, da bi me potolažila in reče, da je očitno doživel krvavitev. Obljubi, da bodo poskrbeli zanj. Tako zelo sem iz sebe, da skoraj pozabim vzeti njegov kovček iz prtljažnika.

Pokliče me Diane iz Halotaksija in vpraša, kaj je bilo, da sem kar izginitil. Povem ji. Takoj si vzemi pavzo, mi reče.

Počasi se odpeljem v središče mesta. Čas kosila je in ob tej uri zmeraj skočim k Barneyju na kaj ocvrtega ali pa na burger. 'Barney maši arterije od 1971' se baha tabla nad vrati, in enkrat za spremembo nisem več lačen. Dež se je medtem posušil in sonce vsake toliko pomoli glavo izza oblakov kot malček, ki se igra skrivalnice. Kot rad rečem turistom, pri nas nimamo štirih letnih časov na leto, imamo pa velikokrat štiri letne čase v enem dnevu. Čez cesto nasproti Barneyja zagledam potovalno agencijo z vsemi mogočnimi ponudbami v izložbi – Istanbul, Bangkok, Vegas ... Nenadoma se zdrznem, prvič v življenju pomislim, da me morda ne drži nazaj samo denar, ampak čas.

Ko že skoraj speljem, zagledam na tleh registrator mojega moškega. Joj, sem kronani osel, mar bi ga bil pustil v avtu! Ne morem si kaj, da ga ne bi odprl in prebral prve strani. Dolge besede, kot je 'transcendentalno', butnejo vame, same take, da moram pošteno potuhtati, kaj pomenijo. Zdi se mi kot nekaj izmišljenega. Roman.

Kasneje tistega popoldneva pokličem v bolnico. Samo to mi lahko povejo, da je moški še vedno v nezavesti, drugega mi ne smejo. Vem, da to ni moja stvar, ampak si ne morem pomagati, da ne bi razmišljal o njem. Naslednji dan spet pokličem in zvežejo me z oddelčno sestro, ki mi pove, da je ponoči umrl in da je bila vsa družina ob njem.

Samo to mi gre po glavi, da imam še zmeraj njegovo knjigo.

En teden pozneje pokličem Diane v Halotaksi, Povem ji, da razmišljam, da bi šel obiskat pisateljevo ženo na dom. Saj imam vendar njegov roman, in ker sem bil zadnji, ki je govoril z njenim možem, zato se mi zdi prav, da bi ji ga prinesel osebno. In besede, ki jih je izrekel, kako zelo rad ima svojo družino, mora slišati, da je do zadnjega mislil nanjo. V resnici seveda precej bolj razmišljam o svoji potrebi, da bi to naredil. Zadnje dni, ko se prebujam, čutim v glavi utrip, kot bi se mi premikal sekundni kazalec. Moram izvedeti vse o njem, vse o njegovem življenju. Vsak dan, ko pridem v Belfast, vijugam po mestu; del njega sem, ne pa zares v njem. Šele trideset sem star in si za spremembo res želim ogledati svet.

Taksi podjetja so običajno kategorično proti vsakršnemu bratenju taksistov s strankami, ampak Diane iz Halotaksija mi le da svoj blagoslov in njegov naslov. Mine še en teden. Nato pa en dan, ko vozim po Cave Hillu, rečem Diane, da grem na pavzo in zapeljem na dovoz pred hišo. Živčen sem. Ne vem, kako se bo žena odzvala name. Nočem je spraviti v jok. Vroče je in vonj španskega bezga je premočan. Orhidejno drevo je v polnem razcvetu, nekaj bakljastih lilij se steguje kvišku kot postavljaški mulci, ki kažejo življenju iztegnjeni sredinec. Potrkam na vrata in odpre mi ženska. Zdi se mi mirna, bolj urejena kot tistikrat, ko sem jo videl prvič. Ko me zagleda, se ji po obrazu razleze smehljaj.

»Sem vedela, da boste prišli,« reče.

Povabi me v dnevno sobo. Vonjam dišeči grahor. V cvetličnih loncih je še več orhidej, eno samo življenje in rast vsepovsod.

Povem ji, da mi je rekel, kako zelo rad jo ima, njo in otroke, govorim ji o njegovi strasti do romana. V potezah na njenem obrazu zagledam čustva, ampak nočem, da bi vedela, da jih vidim, zato ne odmaknem pogledat z njenih oči.

»Je moral biti strašen šok, da ste ga takole izgubili,« ji rečem.

»Šok?« reče. »Manjši, kot si mislite. Nekaj dni preden ste ga vi videli, so nam povedali, da ima raka na pljučih. Par mesecev so mu samo še dali. Lahko bi umrl kadarkoli.«

Nisem mogel verjeti. »Zato se mu je tako mudilo dokončati roman.«

»Ja, ampak jaz sem ga na kolenih prosila, naj ostane. To, ali pa naj pusti, da gremo jaz in otroci z njim.«

Zdaj jo jasno vidim, njo in solze v njenih očeh na vhodnih vratih. Šele zdaj dojamem, koliko so mu pomenile sanje in koliko so ga stale. Da so ga takole iztrgale, njega in njegovo zadnjo priložnost, da bi bil z družino.

Izročim ji njegov roman, malce ga podrži, nato ga počasi spusti na klubsko mizico.

»Nedokončan,« reče. »Se pravi, da mu je nekako spodletelo.«

»Ne,« odgovorim. »Zmagati pomeni, da si poskušal do konca, ne glede na vse. Ta knjiga ni bila nikoli mišljena, da bo ...«

En teden zatem, sonce se prebija skozi drevesa in spet sem na cesti.

Par ameriških turistov, direkt z ladje za križarjenje, se mi počí zadaj. »Do Titanika nas peljite,« rečejo. Zdi se mi presenečeni, ko jim povem, da je potonil pred stotimi leti. Povem jim vse o naši veličastni preteklosti: »Belfast je svoje čase slovel po platnu, vrveh in ladjah, zdaj nas pa ves svet pozna samo zaradi nesreče!«

Treba se je potruditi, povedati turistom malo zgodovine, pa bo mogoče padla velika napitnina. Kot zmeraj reče moja mama: »Kdor jezika špara, kruha strada.« In včeraj sem končno naredil. Rezerviral sem si potovanje okoli sveta, plačal polog, in bom res šel.

Hiter postanek pri Veliki ribi, da Američani naredijo selfi. O bog, taki ogromni obrazi, kot so njihovi res niso za na selfije. Ampak ja, samo da so zadovoljni. Ves čas me fotkajo, ko vozim, da se počutim, kot da sem del umetniške instalacije! Zapeljem jih še do kipa krogel na Falls Roadu in do zidov z murali, zraven pa ves čas sanjam samo o tem, da bom čez nekaj mesecev že videl prave freske, Michelangelo v Rimu. Te sanje me držijo pokonci, da delam cele dneve, niti minute ne smem zapraviti, uresničiti jih moram, in tistega vročega junijskega večera, ko se vračam domov po svojih ulicah, vidim, da je bila tudi lokalna mularija pridna in zažgala zabojnike. Močno gorijo, plameni požirajo izsušeni les, kresni dim se dviga v jasno nebo kot nočne sanje.

Translated into Slovenian by Tina Mahkota

© Tina Mahkota November 2020 / Commissioned by Literature Ireland